

Hız. İsa (a.s.)'ın peygamberliği hakkında

Ankara'dan Mehmet Köylüoğlu: “Hazret-i İsa (as) ümmet olarak incekse, kendisinin de bir peygamber olduğunu düşündüğümüzde, Cenâb-ı Hakk'ın verdiği peygamberliği geri alacağı şeklinde bir sonuca varmaz mıyız? Böyle bir şey düşünülebilir mi? Bu rivâyet, peygamberleri yarıştırmak isteyen bir zihniyet tarafından uydurulmuş olamaz mı?”

Orhan Candemir: “Eğer Hz. İsa (as) incek idiyse, bizler neden Hz. Muhammed'in (asm) son peygamber olduğuna inanıyoruz? Böylesine önemli bir olay neden Kur'an'da yok? Geçtiğimiz günlerde bir kanalda bir Hristiyan din adamı böyle uydurma rivâyetleri referans göstererek Hz. İsa'nın (as) en büyük peygamber olduğundan bahsediyordu. Biz bütün peygamberleri seviyor ve inanıyoruz. Oysa bütün dinler maalesef üstün olma içgüdüsüyle peygamberlerini yarışa sokmuş ve kazanmak için de sanki Peygamberimizin (asm) ağzından çıkmış sözler ileri sürüyorlar. Böyle rivâyetlere güvenilebilir mi?”

Yeri geldiğinde itiraz mekânizmasını işletmemizin bizi daha doğru sonuçlara götüreceğine şüphemiz yok. Her şeye sâfiyâne bir teslîmiyet doğru değildir. Soruşturmalıyız, araştırmalıyız, inancımızın doğruluğunu, hadîs diye bildiğimiz sözün sıhhatini tahkîk etmeliyiz. Bilhassa Kur'an ve Peygamber Efendimiz (asm) söz

konusu olunca kılı kırk yarmalıyız.

Fakat, bu mekânizmayı işletirken ölçülü ve insaflı olmak zarûretini de hiçbir zaman göz ardı edemeyiz. Ya yanlış diye bildiğimiz şey doğru çıkarsa... Ya doğru zannettiğimiz bilgilerde hatâ payı varsa... Yaklaşım ve değerlendirmelerimizde her zaman yanılabilceğimiz ihtimalini göz önünde bulundurmadan doğruyu bulamayız. Bu bir sorumluluk anlayışıdır. Aksi takdirde, bildiklerimizi, mantığımızın göstergelerini tek doğru zannedersek hatâyâ düşmüş ve yanılmış oluruz. Elbette doğrunun peşinde olalım; fakat alıcılarımızı başka türlü de doğru olabileceği ihtimaline asla kapalı tutmayalım. Şüpheciliğin aşırısı doğru ve normal değildir.

Yahûdî ve Hıristiyanlar bizim asil kaynaklarımızı referans alıyorlar diye asil kaynaklarımızdan vaz mı geçeceğiz? Onlar eğer bir gün, Kur'ân'dan herhangi bir âyete kendilerini öne çıkaracak bir yorum getirseler, biz bu defa da—hâşâ—Kur'ân'dan mı şüphe duyacağız? Böyle şey olur mu?

Hadisler konusunda piyasada maalesef çok silik, çok işe yaramaz, çok pespâye, çok pejmürde görüşler dolaşüyor. Her şeyden önce şunu teslim edelim: Bizim hadis kitaplarımız hurâfe yığını değildir. Tenzih ederim. Hadis kaynaklarımızın hemen her birisinde, çok titiz âlimlerin çok duyarlı ölçülerle kılı kırk yararak topladıkları hadisler yer almaktadır.

İslâm'ın hemen ilk devrinde "hadis" ilmi kurulmuş ve bizim şüpheciliğimize cevap verircesine hassas ölçülerle zayıf ve uydurma rivâyetlerden ayıklanarak sahih hadisler toplanmaya başlanmış; gelecek nesillere büyük bir hadis mîrâsı bırakılmıştır. Bizim o muhakkik âlimlere ancak duâ borcumuz var. Yüz binlerce hadis ezberleyen hadis hâfızları, bu hadisleri ayrı bir elemeye tâbi tutarak kitaplarını en sahih gördükleri hadislerle doldurmuşlar.

Meselâ, İmam Buhârî eserini yaklaşık altı yüz bin hadisten seçerek yazmış ve sadece yedi bin civarında hadisi kitabına almıştır. İmam Müslim üç yüz bin hadisten seçerek eserini sadece dört bin hadisten oluşturmuştur. Ahmed bin Hanbel yedi yüz elli bin hadisten seçerek oluşturduğu eserine yalnızca otuz bin hadis almıştır.

Bilhassa İmam-ı Buhârî ile İmam-ı Müslim öylesine hassas sıhhat ölçüleri ile hadisleri elekten geçirdiler ki, bir çok sahih hadisleri bile dışarıda bıraktılar. Buhârî, eseri hakkında şöyle der: "Kitabıma sahih olmadık hiçbir hadis koymadım. Kitap pek uzun olmasın diye de, bir çok sahih hadisleri bıraktım."1 Bedüzzaman Hazretleri bu mümtaz muhakkik âlimlerin kitapları için, "Buhârî, Müslim, İbn-i Hibban, Tirmizî gibi kütüb-ü sahîha; tâ zaman-ı Sahabeye kadar, o yolu o kadar sağlam yapmışlar ve tutmuşlar ki; meselâ Buhârî'de görmek aynı Sahabeden işitmek gibidir"2 demiştir.

Hadis kaynaklarımızı yeniden bir kritize etmeye ihtiyaç yok mu? Belki var. Fakat bu

bir uzmanlık alanıdır ve bunun yeri Hadis kürsüleridir. Yoksa bu büyük muhakkiklerin eserlerinde yer aldığı halde aklımıza yatmayan her rivâyet için, uluorta “uydurmadır” diye atacak kadar lüksümüz asla yok bizim. Mantiğimizle örtüştürmediğimiz bir rivâyete rastladığımızda, ilk işimiz hemen reddetmek değil; üzerinde düşünmek, anlamaya çalışmak, izahını araştırmak ve bilenlerden sormak olmalıdır. Unutmayalım, arayan Mevlâ’sını bulur.

Doğrudan hadis kaynaklarından yararlanmak da bizi aşabilir. Çünkü Peygamber Efendimizin (asm) perdeli çok sözleri var. Onu ancak ehli anlar ve çözer. O halde Kur’ân gibi, hadisi de ehlinden dinlemeliyiz.

Meselâ, bahse konu olan, Buhârî ve Müslim’in kitaplarına aldığı, İmam Tirmizî’nin “hasen-sahihtir” notunu düştüğü³ Hazret-i İsâ’nın (as) nüzûlü ile ilgili hadisleri Bediüzzaman akla, hikmete ve âdetullaha uygun biçimde tevîl yapmıştır.

Bediüzzaman Hazretleri, Hazret-i İsâ (as) ile ilgili rivâyetleri genel çerçevede Hıristiyanlığın teslis inancından tevhid inancına geçeceği ve İslâmiyet’le barışacağı şeklinde yorumlamıştır.⁴ Ki, bu bir asl’a rücû hâdisesidir. Hıristiyanlık dîni zâten tevhîd dîni değil miydi?

Bediüzzaman’a göre, Hazret-i İsâ (as) şahıs olarak geldiği vakit herkes onun hakiki İsâ (as) olduğunu bilmeyecektir.⁵ Yoksa Hazret-i İsâ (as), son peygamber Hazret-i Muhammed’i (asm)—hâşâ—gölgede bırakacak bir âlâyîşle/nümâyîşle peygamber olarak gelecek değildir. Bunu kimse söylemiyor.

Dipnotlar:

1-Tecrit Terc. 1/221;

2-Mektûbât, s. 129;

3-Tirmizî, Fiten, 4;

4-Şuâlar, s. 506; Mektûbât, s. 12;

5-Mektûbât, s. 60, 61